

REPERE METODOLOGICE PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL LA LIMBILE STRĂINE

ARGUMENT

În contextul globalizării, a provocărilor și a cerințelor erei tehnologizării și informatizării în care doar „schimbarea” mai rămâne a fi o constantă, competența plurilingvă nu mai este un atu personal (personal skills), dar a devenit o necesitate. Cunoașterea cel puțin a unei limbi străine rezultă din contextul economico-social, caracterizat prin interesul sporit a păturii active a societății, în special a tinerilor, de a-și exprima opțiunea de studiu sau de angajare pe piețele din exterior. Astfel, chiar și într-o perspectivă strict pragmatică, tinerii din Republica Moldova nu sunt doar motivați, dar și impuși să facă dovada competenței plurilingvă pentru a fi competitivi și a-și facilita traiectoria propriei inserții profesionale.

În acest context, implementarea consecventă a prevederilor Codului Educației constituie o prerogativă. Obiectivul comun asumat, în anul 2017 – 2018, va viza punerea în aplicare, începând cu anul 2018, a prevederilor articolului 9 (punct.7 și 8) cu referire la asigurarea condițiilor „de formare și dezvoltare a competențelor de comunicare în limbile engleză, franceză și rusă în toate instituțiile publice de învățământ general.

CADRU NORMATIV DE ORGANIZARE A PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Documentele de tip reglator, în baza cărora se va organiza procesul educațional la limbi străine, în anul de studii 2017-2018, sunt:

- Codul Educației al Republicii Moldova. Chișinău, 2014, nr. 152 din 17.07.2014. Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 319-324, art. nr. 634 din 24.10.2014.
- Curriculumul modernizat la Limbi străine I, învățământul primar, gimnazial, liceal (aprobat prin ordinul ME nr. 244 din 27 aprilie 2010);
- Curriculumul modernizat la Limbi străine II, clasele a V-a a XII-a (aprobat prin ordinul ME nr. 428 din 10 mai 2016);
- *Planul-cadru pentru învățământul* pentru primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018, aprobat prin ordinul ME nr.180 din 29 martie 2017
- Ghidul de implementare a curriculumului modernizat în învățământul liceal pentru Limba străină I și II, ediția 2010;
- Ghidul de implementare a Curriculumului modernizat în învățământul gimnazial, ediția 2011.
- Standardele de eficiență a învățării limbilor străine ca normă în evaluarea activităților educaționale la limbi străine (aprobat prin ordinul ME nr.1001 din 23 decembrie 2011);
- Referențial de evaluare la limbi străine din perspectiva formării competențelor (2014);

- Programa pentru examenul de Bacalaureat (aprobată prin ordinul ME 1042 din 27 decembrie 2012)
- Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori, clasele I, II (aprobată prin ord. ME 623 din 28 iunie 2016);
- Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II (ord. ME nr. 235 din 25 martie 2016);
- Regulamentul de evaluare și notare a rezultatelor școlare, promovare și absolvire în învățământul primar și secundar (ord. nr. 638 din 30 iunie 2016).

În context, în perspectiva continuării politicii de raportare a valorilor cadrului european în procesul predării limbilor străine, demersul educațional se va organiza în complementaritate cu prevederile Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi: învățare, predare, evaluare (CECRL, 2001) și a Portofoliului European al Limbilor „Ghid pentru profesori și formatori ai cadrelor didactice”. Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL) este instrumentul lingvistic la nivel European care abordează transversal studierea limbilor. Acesta reprezintă o bază transparentă, coerentă și multilaterală pentru elaborarea programelor de limbi străine. Acest document prezintă scala de evaluare a nivelului de cunoaștere a unei limbi și, totodată, definește cele șase niveluri de cunoaștere a unei limbi străine: A1 și A2, B1 și B2, C1 și C2.

ASIGURAREA CONDIȚIILOR DE ACCES ÎN PROCESUL PREDĂRII LIMBILOR STRĂINE

Procesul educațional la limbi străine se va organiza în complementaritate cu prevederile Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi: învățare, predare, evaluare (CECRL, 2001) și a Portofoliului European al Limbilor „Ghid pentru profesori și formatori ai cadrelor didactice”. Numărul de ore alocat este în strictă conformitate cu prevederile Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018.

Instituțiile de învățământ care pot asigura condițiile necesare pentru a studia a doua limbă străină, începând cu 2 ore săptămânal în clasa a V-a, vor asigura continuitatea procesului pe durata întregii perioade a ciclului gimnazial. În acest caz, instituțiile de învățământ vor prezenta Planul de învățământ pentru coordonare Organului Local de Specialitate în Domeniul Învățământului și pentru aprobare Ministerului Educației. În vederea asigurării condițiilor de acces a elevilor și sporirii oportunităților de formare, Ministerul Educației a elaborat și aprobat Curriculumul modernizat la Limbi străine II, clasele a V-a a XII-a (aprobat prin ordinul ME nr. 428 din 10 mai 2016).

Totodată, în conformitate cu articolul 46 din Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II (ord. ME nr. 235 din 25 martie 2016), „la **admiterea în învățământul liceal** se va ține cont de limba străină studiată de către solicitant în învățământul gimnazial”. În situația în care elevul poate face dovada, în baza unor certificate cu recunoaștere internațională, nivelului de cunoaștere a limbii străine necesar, acesta poate opta pentru continua studierea altei limbi decât a celei studiate în cadrul școlii.

Procedura de transfer a elevilor va fi reglementată conform prevederilor respectivului regulament. În cazul în care elevii se transferă într-o instituție în care se studiază altă limbă străină decât cea studiată de elev, conducătorul instituției de învățământ își asumă responsabilitatea pentru lichidarea restanțelor de program. În acest sens, se va convoca o ședință cu șeful comisiei metodice, profesorul la clasă, dirigintele de clasă și părinții elevului.

Se va elabora planul individual de studiere a conținuturilor curriculare conform *Planul-cadru pentru învățământul* pentru primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018 și a prevederilor Regulamentului de evaluare și notare a rezultatelor școlare, promovare și absolvire în învățământul primar și secundar (ord. nr. 638 din 30 iunie 2016). Se va ține cont de interesul superior al copilului și, în dependență de factorii care au motivat transferul elevului, se va acorda suportul necesar. În vederea reintegrării rapide și eficiente, o atenție sporită va fi acordată copiilor reînțorși de peste hotare.

DOMINANTA CURRICULARĂ

Ministerul Educației asigură cu resursa curriculară necesară predarea limbii engleze, limbii franceze, limbi germane, limbi spaniole, limbi italiene și limbi turce. Precizăm că predarea, în cadrul instituțiilor de învățământ general de stat, a altor limbi străine, în lipsa suportului curricular aprobat de Ministerul Educației nu este admisă.

Până la realizarea noii reforme curriculare, profesorul va continua și în acest an de studii implementarea curriculumului modernizat (2010, 2016) la limba străină. Astfel, centrarea

demersului educațional pe formarea / dezvoltarea competențelor constituie axa de care se va ghida cadrul didactic în proiectarea/realizarea parcursului didactic la limbi străine. Viziunea abordată va urmări atingerea **standardelor de competență la disciplină**, în corespundere cu cele cinci domenii definitorii: **Domeniul de comunicare** (competențe lingvistice, competențe comunicative și competențe pragmatice); **Domeniul cultură** (competențe socio/pluriculturale); **Domeniul comparație** (competențe metodologice), **Domeniul conexiune** (competențe interdisciplinare), **Domeniul comunitate** (competențe civice).

Reiterăm faptul că domeniile de formare a competențelor se realizează gradual, pe cicluri de școlaritate:

- Ciclul primar - domeniile comunicare, cultură (cu inițiere în domeniul conexiune, comparație);
- Ciclul gimnazial - domeniile comunicare, cultură, conexiune, comparație (cu inițiere în domeniul comunitate);
- Ciclul liceal - domeniile comunicare, cultură, conexiune, comparație și comunitate.

TEMĂ DE CERCETARE ȘI APLICARE

În procesul de consultare a opiniei elevilor aceștia ne-au împărtășit convingerea că, alături de competența de comunicare în limba română (competență care este, de altfel, o premisă și o condiție inerentă pentru studierea unei limbi străine) formarea competenței de comunicare în limbi străine este o dimensiune cheie pentru edificarea propriului proiect de carieră. În sistemul actual de învățământ încă mai predomină abordarea monodisciplinară.

Totodată, paradigma modernă a educației implică o viziune holistică asupra procesului educațional, prin identificarea elementelor transferabile din cadrul mai multor discipline școlare. Abordarea transdisciplinară implică interpătrunderea a mai multor discipline, sub forma integrării curriculare. Abordarea transdisciplinară permite „învățarea în societatea cunoașterii” pregătește elevul pentru viață, centrându-se pe aspecte relevante ale vieții cotidiene. Așa de exemplu, competențele de comunicare în limba străină vor contribui în perspectivă la inserția profesională a viitorului absolvent, pot deveni instrumentul informare și de învățare pe tot parcursul vieții.

Pornind de la necesitățile de formare ale tinerilor și în vederea asigurării unei viziuni împărtășite a tuturor profesorilor în raport cu prioritățile pe care ni le propunem, precum și a corelării dominantei didactico-metodice cu prevederile Codului Educației anunțate, în perspectiva asigurării unui proces de învățare centrat pe necesitățile de formare ale elevului, propunem următoarea temă de cercetare și aplicare propusă pentru anul școlar 2017-2018 este:

„Formarea competențelor transdisciplinare în cadrul ariei Limbă și Comunicare.

Strategii didactice de integrare a competențelor elevului la limba străină: Proiectul educațional.”

În vederea fortificării perspectivei acționale în procesul predării, responsabilii de limbi străine din cadrul OLSDI vor asigura valorificarea temei de cercetare și aplicare prin:

- Familiarizarea profesorilor cu prevederile reperelor metodologice la disciplină;

- Diseminarea și argumentarea, în cascadă, a temei de cercetare și aplicare;
- Livrarea aspectului metodic-științific - consultanță și organizare de seminare tematice (în anexa 3 este propusă o listă de bibliografie recomandată).

STRATEGIA DE PROIECTARE

Recomandările specificate conform reperelor metodologice din anul precedent sunt valabile. **Proiectarea de lungă durată** se va conduce de documentele oficiale (Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal pentru anul de studii 2017-2018, Curriculumul la limba străină, 2010) și concepția educațională a disciplinei. Va discrimina elementele obligatorii de cele opționale: conținuturile curriculare sunt obligatorii pentru studiu, fiind reflectate în manualele școlare, iar alegerea motivată a textului și distribuția judicioasă a timpului este la discreția profesorului.

Se solicită, în continuare, proiectarea demersului educațional pe **unități de învățare** care permit abordarea didactică holistică a demersului educațional. În acest sens, cadrul didactic are libertatea de a opta pentru unul din modelele recunoscute din literatura de specialitate, respectând principiile directorii din varianta propusă (conform Curriculumului modernizat 2010)

Data	Tema	Competențe specifice	Conținuturi				Strategia didactică	
			Fonetică	Gramatică	Vocabular	Socio-cultural	Note	

Numărul de ore inclus în unitatea de învățare va varia între **7 – 10 lecții**. Respectarea principiului abordării complexe solicită profesorului ca în cadrul fiecărei lecții să coreleze armonios și eficient cele patru deprinderi integratoare:

- Audierea/ receptarea mesajelor orale – statutul de receptor/auditor;
- Lectura/ receptarea mesajelor scrise – de lector/cititor;
- Comunicarea scrisă/ producerea mesajelor scrise și interacțiunea – statul de scriptor;
- Comunicarea orală/ producerea mesajelor orale și interacțiunea – statutul de vorbitor/locutor;
- Interacțiunea orală – statutul de *locutor-interlocutor*;
- Interacțiunea scrisă – statutul de *scriptor-lector/cititor*;
- Mediarea lingvistică, inter/culturală – statutul de *mediator*.

Proiectarea activității didactice va respecta principiul învățării centrate pe elev. În acest context, valorificarea temei de cercetare și aplicare ce implică implementarea proiectul educațional oferă cadrului didactic oportunitatea creării situațiilor interactive și motivante

pentru comunicarea și interacțiunea dintre elevi la nivel de clasă, de instituție și chiar cu elevi din alte orașe și țări.

Utilizarea proiectului în cadrul lecției presupune respectarea mai multor etape, în dependență de tipul de proiect realizat (anexa 1). În linii generale, există câteva etape comune: enunțarea temei, stabilirea sarcinilor de învățare, specificului parametrilor produsului așteptat; delegarea rolurilor în cadrul echipei (pentru proiectul de grup), repartizarea sarcinilor membrilor grupului; stabilirea agendei de lucru (cu specificarea termenilor de lucru), identificarea resurselor și a partenerilor (exemplu: familia, profesori de la alte discipline școlare etc.), stabilirea metodelor de cercetare, elaborarea proiectului, prezentarea proiectului. Așa de exemplu, profesorul poate propune elevilor să realizeze benzi desenate în baza unei teme de civilizație de la limba străină. În acest caz, se vor valorifica competențe de la varia discipline școlare, iar prin intermediul bulelor de dialog, inclusive competența de comunicare scrisă.

Selectarea resursele procedurale este o prerogativă a cadrului didactic prin care acesta își confirmă măiestria didactică. În conformitate cu CECRL, recomandăm utilizarea judicioasă, dar și creativă a strategiilor didactice, în mod special, a tehnicilor și metodelor didactice care stimulează dezvoltarea gândirii critice a elevilor. Se vor utiliza în mod asumat și responsabil tehnologiile informaționale, inclusiv instrumentele Web 2.0 care oferă multiple oportunități de formare a competenței-cheie de comunicare într-o limbă străină. Utilizarea instrumentelor digitale implică condiția ca instituția de învățământ să dețină mai multe tipuri de resurse materiale (tablă interactivă, computer conectat la Internet etc.), dar și umane (cadre didactice formate).

Indiferent de numărul de elevi din instituția școlară sau a tradițiilor pe care le are, conducătorul instituției trebuie să doteze comisia metodică cu un casetofon. Aceasta constituie un minim necesar. Lecțiile cu elemente audiție se vor realiza în cadrul fiecărei unități didactice. Durata secvențelor de audiției în cadrul lecției variază în dependență de nivelul elevilor, realizându-se o creștere graduală. Se recomandă ca minim 30% din numărul lecțiilor dintr-o unitate de învățare să includă elemente de audiție. Utilizarea suporturilor audio-vizuale facilitează procesul de dezvoltare a unor parametri de pronunție corectă în limba străină; se va încuraja vizionarea la domiciliu a varia emisiuni cognitive, filme artistice și documentare, spectacole etc., corelate conținuturilor educaționale și realizate în limba străină.

Lectura constituie un element important în procesul formării personalității copilului. Volumul textelor în limba străină propuse de cadrul didactic va crește de la o treaptă la alta. Se recomandă selectarea unei cărți pentru lectură colectivă din momentul în care elevii dețin nivelul de competență A1+. În acest caz, se vor propune **texte adaptate**. În corespundere cu principiul autonomiei implicării active a elevilor, precum și a principiului valoric profesorul va decide împreună cu elevii titlurile de carte selectate.

DISCIPLINELE OPȚIONALE

Finalitatea curricula pentru disciplinele opționale este de a potența cadrul de ofertare al Curriculumului Național, prin deschidere în raport cu interesele, cerințele educaționale și

potențialul fiecărui elev. Disciplinele opționale reprezintă componenta flexibilă a Planului-cadru și au scopul de a contribui la formarea competențelor transversale ale elevilor.

Acestea sunt aprobate de către Ministerul Educației conform procedurii prestabilite. Lista disciplinelor opționale este disponibilă pe site-ul ME și pot fi accesate în subdirectorii CURRICULUM pe site-ul Ministerului Educației. Precizăm că disciplinele opționale pot fi realizate în clase sau în grupe a câte cel puțin 12 elevi în mediul rural și 15 elevi în mediul urban. La nivel managerial, procesul de selectare a disciplinelor opționale se realizează în conformitate cu prevederile Planului-cadru pentru învățământul pentru primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018.

Se va urmări ca disciplinele opționale să fie integrate în orarul de bază, fiind specificate conform titlaturii aprobate oficial de ME. Precizăm că disciplina opțională nu constituie pregătire pentru disciplinele de examen, chiar dacă, conform Repere teoretice și metodologice pentru disciplinele opționale aprobate, unul dintre cele 4 tipuri de curricula opționale este cel de aprofundare. Proiectarea demersului didactic pentru disciplina opțională (proiectarea de lungă durată și proiectarea pe unități de învățare) se realizează în conformitate cu cerințele generale de proiectare pentru disciplina limbii străine.

EVALUAREA

Evaluarea este o componentă esențială a procesului educațional care contribuie la conștientizarea progresului. Prevederile cu privire la normele obligatorii de evaluare a rezultatelor învățării sunt stipulate în Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor școlare, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar (ord. ME nr. 638 din 30 iunie 2016). Totodată, prevederile cu privire la procedura de evaluare la limba străină în clasele a II și a III sunt stipulate în Metodologiile și ghidurile privind implementarea evaluării criteriale prin descriptorii.

Conform prevederilor Planul-cadru pentru învățământul pentru primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018, orarul evaluărilor sumative la disciplinele școlare se va elabora astfel, încât numărul de probe de evaluare la o clasă să nu depășească o disciplină pe zi și trei discipline pe săptămână. La finele semestrelor, în ciclul liceal, la disciplinele la care sunt administrate teze semestriale, conform ordinului Ministerului Educației, pentru a evita suprasolicitarea elevilor, nu vor fi desfășurate și lucrări de evaluare sumative.

Este obligatoriu ca fiecare unitate de învățare să se finalizeze cu **lecția de evaluare** care va fi urmată de **lecția de analiză a probei de evaluare** (fixate în proiectarea de lungă durată, proiectarea unității de învățare și în catalogul școlar). Lecției de evaluare i se alocă o oră academică. Evaluarea sumativă la sfârșitul semestrului poate fi desfășurată pe durata a două lecții.

La treapta primară, produsele realizate de către elevi vor fi apreciate în baza criteriilor de evaluare și vor fi comentate cu ajutorul descriptorilor, **fără calificative**. Se recomandă ca profesorul să monitorizeze succesul școlar al elevului în **portofoliu de evaluare al clasei** în care se vor aduna, periodic, grile de evaluare pe anumite competențe, diagrame, fișe de observare, teste, probe *etc.*, diverse materiale ce dovedesc performanțele școlare ale elevilor.

La sfârșitul anului școlar, fiecare elev va primi **tabelul de performanță școlară**, care include **descriptorii individuali** în conformitate cu finalitățile curriculare la disciplină.

Formele de evaluare pot fi diferite. Pe parcursul fiecărui semestru se vor desfășura evaluări scrise (teste complex, compuneri de diferit tip, dictări, dictări cu sarcini, rezumatul de text, eseul etc.), evaluări orale (povestirea, dialogul și monologul tematic, discursul, interviul etc.) și evaluări practice. Anual se recomandă a fi desfășurate **2 evaluări practice și 4 evaluări orale**. Ponderea evaluărilor orale este dictată de contextual specific de formare a competenței de comunicare în limba străină. Abilitatea de a putea recepta și media mesajele orale în varia situații de comunicare lingvistică, adaptându-se mediului și demonstrând competențe socioculturale constituie o dominant esențială a profilului absolventului sistemului de învățământ, specificate și prin Standardele de eficiență a învățării.

Este important să orientăm elevul spre activități de autoevaluare și evaluare reciprocă. Acest exercițiu contribuie la responsabilizarea elevului, în special, dacă profesorul elaborează în colaborare cu elevii grilele de evaluare. La toate treptele de școlaritate, recomandăm realizarea dictărilor de cuvinte și a dictărilor de sintagme cu valorificarea unor ortograme mai dificile pentru unii elevi. Selecția cuvintelor poate fi realizată și în baza unui criteriu, de exemplu, gramatical sau comunitatea semantică.

TEMA PENTRU ACASĂ

Tema pentru acasă asigură realizarea etapei de extindere în procesul demersului educațional. Aceasta nu trebuie să devină un instrument de suprasolicitare a elevului prin constrângere, rutină și plictis. Este indiscutabil faptul că tema pentru acasă poate constitui un exercițiu eficient de asigurare a consolidării procesului de receptare și interiorizare a unor conținuturi. În mod special, este necesară exersarea în vederea asigurării deprinderii integratoare de comunicare scrisă, în perspectiva formării competenței comunicative și pragmatice a elevi

Totodată, conform specificărilor din Planul-cadru pentru învățământul pentru primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018, volumul zilnic al temelor pentru acasă nu trebuie să depășească numărul de ore recomandat: pentru clasa I - 1 oră, pentru clasa a II-a – 1,5 ore, pentru clasele a III-IV-a – 2 ore, pentru clasele V-VII – 2,5 3 ore și în clasele VIII-XII – 4 ore. În consecință, profesorul trebuie să demonstreze flexibilitate și creativitate atunci când propune tema pentru acasă.

În contextul implementării temei de cercetare și aplicare, recomandăm realizarea proiectelor educaționale individuale, în perechi sau în grup, valorificându-se conținuturile specifice disciplinei, în corespundere cu strategia didactică personalizată și originală a profesorului la clasă. În acest caz, profesorul va evalua un produs complex, realizat pe durata a cel puțin a unei săptămâni de lucru. Sarcinile de proiect se vor axa pe investigație colaborativă, probleme interesante din realitatea cotidiană a elevului. În perioada de realizare a proiectului, profesorul nu va solicita elevilor realizarea altor teme pentru acasă.

MĂiestRIA DIDACTICĂ

Profesorul trebuie să fie conștient de complexitatea și relațiile intrinseci dintre toate elementele care contribuie la realizarea învățământului de calitate. În acest sens, el se documentează, cercetează, are o viziune clară și corect orientată în organizarea demersului didactic și investește în propria formare, conștient fiind de rolul pe care-l ocupă în procesul de edificare a personalității elevilor săi.

Se recomandă ca fiecare profesor să participe la varia activități cu caracter metodicodidactic (seminare, traininguri, conferințe, formări online etc.). Pe durata unui an academic, cadrul didactic, încurajat de administrația instituției școlare, va participa la cel puțin 3 activități de formare (nivel local, național sau internațional). Totodată, va participa la interasistențe și va prezenta lecții publice pentru colegii săi și/sau profesori din alte instituții, indiferent de faptul dacă este în perioada de atestare. La începutul anului școlar, în luna august, în cadrul atelierelor de lucru ale comisiilor metodice, se vor analiza ofertele de planificare a activității cadrului didactic pentru anul 2017 – 2018, în care se vor specifica tipurile de activități (seminare, ore publice, activități extrașcolare) în corespundere cu tema de cercetare și aplicare selectată, precum și alte aspecte relevante demersului educațional la limbi străine.

În vederea asigurării perspectivei acționale în procesul predării limbii străine, responsabilii de limbi străine din cadrul OLSDI vor asigura valorificarea tema de cercetare și aplicare prin:

- Familiarizarea profesorilor cu prevederile reperelor metodologice la disciplină;
- Diseminarea și argumentarea, în cascadă, a temei de cercetare și aplicare;
- Livrarea aspectului metodic-științific (consultanță și organizare de seminare tematice).

Totodată, la nivelul instituției școlare, se va urmări:

- Elaborarea unui plan de activitate (parte a Planul de activitate al comisiei metodice)
- Implementarea aspectelor teoretico-metodice în cadrul orelor;
- Publicarea buletinelor școlare și/sau a articolelor
-

PARTENERII ȘI PLATFORME:

- CREFECO (Centrul Regional Francofon pentru Europa Centrală și Orientală) (<http://crefec.org/display.php?fr/Actualit%C3%A9sP%C3%A9dagogiques/894>);
- iFprofs (<https://www.ifprofs.org/>);
- eTwinning (www.etwinning.net);
- iEARN(www.iearn.org);
- <http://www.ise.md/>;
- <http://www.ise.ro/>;
- <http://iearnmoldova.weebly.com/projects.html>;
- <http://americanenglish.state.gov/>
- <http://www.eduforics.com/es/materiales-primeros-pasos-aprendizaje-basado-proyectos/>
- <https://www.teachingenglish.org.uk/>
- <http://www.readwritethink.org/>

- <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/teach/>
- http://www.francofil.net/fr/fle_fr.html
- <http://enseigner.tv5monde.com/>
- <http://spanish-resources.com/> și altele.

Platforme și aplicații Web 2.0 recomandate: Prezi <https://prezi.com/> (pentru realizarea prezentărilor interactive), Pixton <https://www.pixton.com/> (pentru realizarea de produse), Storybird <http://storybird.com/> (pentru realizarea istoriilor cu imagini), thinlink <http://www.thinlink.com/> (realizarea unei imagini interactive), EDPuzzle <https://edpuzzle.com/> (creare de lecții interactive), LearningApps <https://learningapps.org/> (crearea diferitor tipuri de exerciții).

BIBLIOGRAFIE

1. B.I.E.F.; Gerard, Francois-Marie; Pacearcă, Ștefan. *Evaluarea competențelor: ghid practic*. București: Aramis Print, 2012.
2. Bocoș, Mușata-Dacia. *Instruirea interactivă: repere axiologice și metodologice*. Iași: Polirom, 2013.
3. Callo, Tatiana. *Educația comunicării verbale*. Chișinău: Litera, 2003.
4. Cartaleanu, Tatiana. *Expunerea: exersare și evaluare*. Chișinău: Arc, 2016.
5. Ceobanu, Ciprian. *Învățare în mediul virtual. Ghid de utilizare a calculatorului în educație*. Iași: Polirom, 2016.
6. Cozolino, Luis. *Predarea bazată pe atașament*. București: Trei, 2017.
7. Guțu I., Brînză E. ș.a. *Limba Străină 1. Curriculum pentru învățământul primar (clasele II-IV)*. Chișinău, F.E.-P. "Tipografia Centrală", 2010.
8. Guțu I., Brînză E. ș.a. *Curriculum pentru disciplina Limba străină 1. Clasele V-IX*. Chișinău : Cartier, 2010.
9. Guțu I., Brînză E. ș.a. *Curriculum pentru disciplina Limba străină 1. Clasele X-XII*. Chișinău : Știința, 2010.
10. Guțu I., Brînză E. ș.a. *Curriculum pentru disciplina Limba străină 2. Clasele X-XII*. Chișinău : Știința, 2010.
11. Guțu, S.Voroniuc, M.Calchei, N.Grîu (coord.). *Curriculum la disciplina Limba străină II. Clasa a Va - XIIa. ME al RM, 2016*.
12. Gherguț, Alois. *Educația incluzivă și pedagogia diversității*. Iași: Polirom, 2016.
13. Gordon, Thomas; Burch, Noel. *Profesorul eficient*. București: Trei, 2011.
14. Hattie, John. *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori*. București: Trei, 2014.
15. Khan, Salman. *O singură școală pentru toată lumea: să regândim educația*. București: Publica, 2015.
16. Marzano, Robert. *Arta și știința predării*. București: Trei, 2015.
17. Neacșu, Ioan. *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Iași: Polirom, 2015.
18. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara. *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
19. Pânișoară, Ion-Ovidiu. *Profesorul de succes: 59 de principii de pedagogie practică*. Iași: Polirom, 2009.
20. T.Petcu, L.Gafton. *Ghid pentru implementare a curriculumului modernizat. Limba străină I*. Chișinău, Cartier, 2010.
21. Peter Senge (coord.) *Școli care învață. A cincea disciplină aplicată în educație*. București: Trei, 2016.

22. Peñarrubia Lozano, Carlos y Roberto Guillén (2012), *Interdisciplinarietà curricular: Interrelación de contenidos de enseñanza*. Editorial Académica Española
23. Rey, Bernard, Defrance, Anne, Pacearcă, Ștefan, Carette, Vincent, Kahn, Sabine. *Competențele în școală. Formare și evaluare*. București: Aramis Print, 2012.
24. Robinson, Ken. *O lume ieșită din minți: revoluția creativă a educației*. București: Publica, 2011.
25. Sâmișăian, Florentina. *O didactică a limbii și literaturii române: provocări actuale pentru profesor și elev*. București: Art, 2014.
26. Ulrich, Cătălina. *Învățarea prin proiecte. Ghid pentru profesori*. Iași: Polirom, 2016.
27. Wagner, Tony. *Formarea inovatorilor. Cum crești tinerii care vor schimba lumea de mâine*. București: Trei, 2014.
28. Ionescu, M., „Instrucție și educație”, ed. IV, Editura Erikon, Cluj-Napoca Petrescu, P., Pop, V. :Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare, Editura Didactică și Pedagogică, București 2007.
29. Ciolan, L. - Dincolo de discipline – ghid pentru învățarea integrată/cross-curriculară, Ed. Humanitas Educational, București, 2003.
30. Trujillo, Fernando (2016), Aprendizaje basado en proyectos. Infantil, primaria y secundaria. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
31. Vergara Ramírez, Juan José (2013), Aprendo porque quiero. El aprendizaje basado en proyectos (ABP) paso a paso, Ediciones Sm.
32. http://mentoratrural.pmu.ro/sites/default/files/ResurseEducationale/63055_modul_1_st_rategii%20trans_final.pdf.

*Natalia GRÎU, consultant superior, Direcția Învățământ preuniversitar,
Ministerul Educației, GDS*

**Tipologia proiectelor
Proiectul individual și de grup (compilație)**

Autor: Tatiana Cartaleanu, dr. conferențiar universitar

Informativ	De cercetare	Aplicativ/practic	De creație¹
Obiective și finalități			
Este îndreptat spre: documentare sau acumularea de informații; prelucrare; generalizare; sintetizare; transmiterea datelor către alți actori; promovarea unor surse și demonstrarea unor metode de lucru.	Este îndreptat spre: înțelegerea problemei; elaborarea unui plan de investigație; determinarea câmpului de aplicare a investigației; respectarea unor rigori ale cercetării.	Este îndreptat spre: un rezultat concret, desemnat din start; un produs, deseori colectiv, în care se vede sau se dizolvă contribuția fiecăruia; conturarea unei viziuni practice cu privire la importanța / fezabilitatea proiectului dat sau a rezultatului.	Este îndreptat spre: valorificarea ideilor creative; alegerea unor produse elocvente pentru materializarea ideilor; distribuirea adecvată a rolurilor și sarcinilor; implicarea inteligențelor multiple ale elevilor din grupul de creație.
Algoritmi			
Cercetarea problemei. Identificarea surselor. Prelucrarea datelor. Sinteza și reformularea. Prezentarea concluziilor și argumentarea. Recomandări.	Identificarea și examinarea problemei. Formularea sarcinilor/ scopurilor/ obiectivelor. Înaintarea unei ipoteze. Aplicarea unor metode de cercetare. Prelucrarea rezultatelor. Prezentarea.	Stabilirea produsului evaluabil în care se va materializa proiectul. Alegerea și pregătirea materialelor. Elaborarea produsului. Verificarea funcționalității. Rectificarea. Demonstrarea și prezentarea proiectului.	Examinarea posibilităților de care dispune grupul. Alegerea formelor de realizare a sarcinii. Trierea ideilor. Elaborarea și/sau exersarea. Prezentarea.

¹ Orice proiect este un produs al creației, dar unele sunt eminentemente “de creație”.

Monoproiect – în limitele unei discipline	Proiect interdisciplinar – în limitele unei arii	Proiect transdisciplinar – axat pe competențe	Proiect multidisciplinar – axat pe produs
Elevii depășesc cadrul lecției din clasă, valorificând surse și resurse accesibile.	Elevii încearcă să rezolve probleme comune unor materii de studii sau unor subiecte tangente.	Elevii fac dovada unor competențe-cheie, la formarea căror contribuie mai multe discipline; proiectul poate lăsa liberă alegerea conținuturilor, solicitând o strategie / metodologie specifică.	Elevii aleg singuri traseul de lucru, în funcție de finalitate. Tot ei sunt cei care își mobilizează cunoștințele de la diverse materii și își demonstrează competențele.